

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

เรื่อง “อาชยานขับขานวรรณคดี (๕)”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์
ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

ทบทวน

ความรู้เดิม

๑. นักเรียนจำคำสอนของพระเจ้าตาที่สอนสุดสาคร
ตอน สุดสาครเข้าเมืองการะเวกได้หรือไม่
พระเจ้าตาสอนเกี่ยวกับอะไร

คำถามจุดประกาย

บทอาชยานหลัก ป.๕

บัดเดี๋ยวดั่งหงั่งเห่งวังเวงแหว่ว
เห็นโยคีชี้รุ่งพุ่งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน
แม้ใครรักรักมั่งซังซังตอบ
รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็รักมากเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จะประเสริฐฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

๒. นักเรียนคิดว่าการทำงานของอากาศยานแบบใส่ทำนอง
กับการท่องเที่ยวแบบร้อยแก้ว แบบไหนไพเราะกว่ากัน

คำถามจุดประกาย

๓. นักเรียนทราบหรือไม่ว่าการท่อบทอาชยาน
แบบใส่ทำนองทำไมถึงไพเราะ

คำถามจุดประกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการอ่านบทอาขยานได้
๒. ท่องบทอาขยานจากเรื่องพระอภัยมณี
ตอน สุดสาครเข้าเมืองการะเวกได้
๓. เห็นคุณค่าของบทอาขยาน

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

“

อาาขยาน

”

คือ บทท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่องจำได้ และเห็นความงามของบทร้อยกรองทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์

๒. ท่องด้วยเสียงที่ชัดเจน

๓. ท่องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ

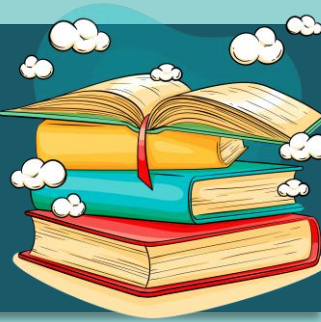
หลักการท่อง
บทอาขยาน

๖. ท่องให้ได้อารมณ์ความรู้สึกตามเนื้อหา

๕. ท่อง ให้ถูกจังหวะและวรรคตอน

๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้อง

การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

๑. ท่องเป็นร้อยแก้วธรรมดาให้ถูกต้อง
ชัดเจน ตามอักขรวิธีก่อน ทั้ง ร ล ตัวควบกล้ำ
อ่านออกเสียงให้ตรงตามเสียงวรรณยุกต์

การท่อบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

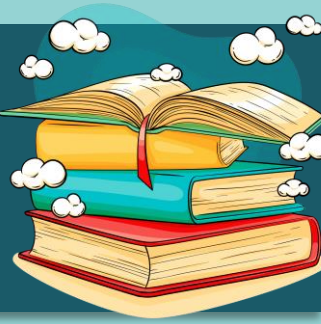

๒. ท่อบทให้ถูกจังหวะวรรคตอน การอ่านผิดวรรคตอน
ทำให้เสียความ

๓. ท่อบทให้สัมผัสคล้องจองกันเพื่อความไพเราะ

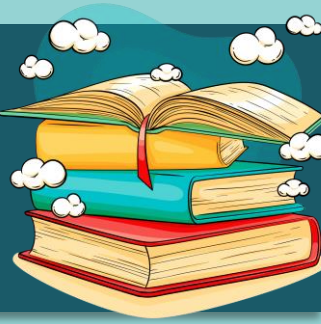
การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

๔. ท่องให้ถูกทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด คำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับจำนวนคำสัมผัส หรือคำเอก คำโท แตกต่างกัน การอ่านทำนองเสนาะ จึงต้องอ่านให้ถูก ท่วงทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด

การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

๕. ท่องโดยใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหา
และอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรคด้วยการทอดเสียง
แล้วปล่อยให้หางเสียงผวนขึ้นจุ่มก

แบ่งแนวพรรคตอน

กลอนแปด	วรรคละ ๗ คำ	อ่าน	๒/๒/๓	๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๘ คำ	อ่าน	๓/๒/๓	๐๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๙ คำ	อ่าน	๓/๓/๓	๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

แบ่งแนวพรรคตอน

บัดเดียวตั้งหั่งเห่งวังเวงแหว่ว
เห็นโยคีชี้รุ่งพุ่งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

แบ่งแนววรรณคดีตอน

มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน
แม้ใครรักรักมั่งชั่งชงตอบ
รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา

บิดามารดาก็มักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี

แบ่งแนววรรณคดีตอน

จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี

จะประเสริฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๑-๔
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

“

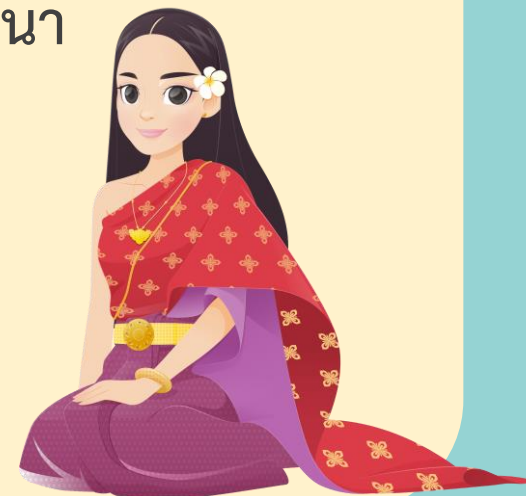
ตัวอย่าง

การท่องเที่ยวอาสาชยาน

”

บัดเดี๋ยวดังหงั่งเหงงวังเวงแว่ว
เห็นโยคีชี้รุ่งพุ่งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน
แม้ใครรักรักมั่งซังซังตอบ
รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คาดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็รักมักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จะประเสริฐฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกบทอาขยาน เรื่อง พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการะเวก
๒. ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่ม จับคู่ หรือฝึกท่องคนเดียว
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนรับบทอาขยาน เรื่อง พระอภัยมณีตอน สุดสาครเข้าเมืองการะเวก
๒. นักเรียนฝึกท่องอาขยาน

บัดเดี๋ยวดั่งหงั่งเห่งวังเวงแหว่ว
เห็นโยคีชี้รุ่งพุ่งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน
แม้ใครรักรักมั่งซังซังตอบ
รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คาดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็รักมักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จะประเสริฐฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

ประเด็น	ระดับคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ความถูกต้องของการทอกรบทร้อยกรอง	ทอกรบทร้อยกรองได้ถูกต้องทุกคำไม่มีติดขัดและตกหล่น	ทอกรบทร้อยกรองได้ถูกต้องทุกคำมีติดขัดและตกหล่นเป็นส่วเล็กน้อย	ทอกรบทร้อยกรองได้ถูกต้องเป็นบางส่วนไม่มีติดขัดและตกหล่นเป็นส่วนใหญ่	ทอกรบทร้อยกรองได้ติดขัดเป็นส่วนใหญ่และทอกรได้ไม่จบตอน
๒. การออกเสียงคำ	ออกเสียงคำถูกต้องชัดเจนทุกคำ	ออกเสียงคำถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	ออกเสียงคำถูกต้องชัดเจนทุกคำเป็นบางส่วน	ออกเสียงคำไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน
๓. การเว้นจังหวะวรรคตอน	เว้นจังหวะวรรคตอนถูกต้องครบถ้วน	เว้นจังหวะวรรคตอนถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เว้นจังหวะวรรคตอนไม่ถูกต้องหลายวรรคทำให้การทอกรสะดุดเป็นช่วง ๆ	ทอกรไม่เป็นจังหวะเว้นวรรคตอนผิดมากทอกรตะกุกตะกักจำบทไม่ได้
๔. น้ำเสียง	ใช้ระดับเสียงแสดงอารมณ์จากบทประพันธ์ได้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน	ใช้ระดับเสียงแสดงอารมณ์จากบทประพันธ์ได้เหมาะสมเป็นส่วนใหญ่	ใช้ระดับเสียงที่สอดคล้องอารมณ์ได้เหมาะสมบ้างเป็นบางส่วน	ระดับเสียงราบเรียบ ไม่มีน้ำเสียงที่แสดงอารมณ์ใด ๆ

เกณฑ์การประเมิน

๑๓-๑๖ คะแนน หมายถึง ดีมาก

๙-๑๐ คะแนน หมายถึง ดี

๕-๘ คะแนน หมายถึง พอใช้

๑-๔ คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ตั้งแต่ระดับ พอใช้ ขึ้นไป

สรุป

บทเรียน

นักเรียนคิดว่าประโยชน์ของการท่องเที่ยวอาชยานมีอะไรบ้าง

๑. ฝึกความจำ

๒. ฝึกวินัย

๓. ใช้เวลาว่าง
ให้เกิดประโยชน์

๔. อนุรักษ์
วัฒนธรรมไทย

๕. ได้รับ
คติสอนใจ

๖. ทำให้
อารมณ์ดี

๗. ตระหนัก
ในคุณค่า
ภาษาไทย

๘. ภาคภูมิใจ
ความสามารถ
ของกวีไทย

๙. เพื่อเป็น
พื้นฐาน
ในการแต่ง
คำประพันธ์

๑๐. เพื่อใช้เป็น
สื่อถ่ายทอด
คุณธรรม
จริยธรรม

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. พจนานุกรมภาษาไทยฉบับนักเรียน
๒. ใบความรู้ที่ ๒ การใช้พจนานุกรม
๓. บัตรคำ
๔. ใบงานที่ ๖ เรื่อง ค้นคำนำไปใช้ (กิจกรรมเดี่ยว)

บทเรียนครั้งต่อไป

“การใช้พจนานุกรม (๑)”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

